

Rahvastikuminister Paul-Erik Rummo kõne Eesti Regionaal- ja Vähemuskeelte Liidu konverentsil Roostal Läänemaal, 30/09/2005

Lugupeetud koosviibijad, Eesti Regionaal- ja Vähemuskeelte Liidu liikmed, austatud külalised, spetsialistid!
Lugupeetud Euroopa Vähemkasutatud Keelte Büroo president Neasa Ni Chinneida!

Üheks mu olulisemaks ülesandeks Eesti rahvastikuministrina on kanda hoolt konstruktiivsete koostöösuhete eest Eesti riigi ja tema rahvastikku kuuluvate rohkearvuliste rahvusgruppide vahel. Hoolimata Eesti rahvastiku õige mõõdukast suurusest – napilt 1,4 miljonit inimest – elab siin koos eestlaste kui põlis- ja põhirahvaga ka enam kui saja muu rahvuse esindajaid, kes ühtekokku moodustavad ümmarguselt kolmandiku meie rahvaarvust. See tähendab seda, et poolteist aastakümnet tagasi totalitaristliku Nõukogude Liidu okupatsioonist vabanenud ja demokraatliku omariikluse taastanud Eesti Vabariigil on suuri ja osalt unikaalseid kogemusi etniliselt, kultuuriliselt ja keeleliselt kireva elanikkonna ühendamisel, tunnustades samas igapähe kultuurilist eripära.

Lubage mul just sellelt pinnalt tervitada tänast seminari kui võimalust vahetada ideesid inimirühmade keelelise identsuse hoidmise ja rakendamise kohta olukordades, kus nende keeled erinevad nende elukohariikide põhi- ja riigikeeltest. Lubage mul loota, et Eesti on sellele seminarile soodsaks toimumiskeskonnaks – et Eesti üldse ja ka just spetsiaalselt see piirkond, kus me hetkel viibime ja mis on olnud ühe ajaloolise vähemuse pikaajaline asuala, viivad teid uutele viljakatele mõtetele küsimustes, mis erutavad niihästi teid kui ka valitsusi, riikide liite ja rahvusvahelisi organisatsioone.

Eesti riik lähtub oma muukeelsete kaaskodanike (kasutan siin sõna "kodanik" puhtjuriidilisest laiemas tähenduses, pidades silmas kõiki siin elavaid inimesi, kellest veel kõik ei ole jõudnud oma kodakondsust määratleda ja osa on valinud teiste riikide kodakondsuse) – niisiis, Eesti riik lähtub oma muukeelsete kaaskodanike kultuurilise, sh keelelise identsuse küsimustes seisukohast, et rahumeelselt kooseksisteerivate keelte ja kultuuride paljus rikastab kogu ühiskonda. Eesti riik toetab moraalselt, legislatiivselt ja rahaliselt rahvusühenduste püüdlusi oma keelte säilitamisel ja edasiandmisel noorematele põlvkondadele. See ei puuduta mitte üksnes neid rühmi, kes on katkematult suutnud alles hoida oma keelelist ja kultuurilist eripära, vaid ka neid, kes alles teevad jõupingutusi, et taasleida oma põlist keelelis-kultuurilist eneseteadvust, mis rängalt kannatas nõukogudeaegse unifikatsiooniseerimise ja sundvenestamise all.

Eestlased, ehk teisisõnu – inimesed, kelle emakeeleks on eesti keel, mõistavad hästi keele kasutajaskonna väiksusega seotud muresid. Eesti keel teatavasti on üks väiksema kasutajaskonnaga keeli maailmas, mis vähemalt seni on suutnud toimida kõigil inim- ja ühiskonnaelu tasandil – igapäevaelus, hariduses ja teaduses, äris ja kunstides, õiguses, poliitikas ja halduses, nüüdisaegse riikluse kõigil tasandil ja kõigis valdkondades. Globaalse kommunikatsiooni tihenemine ja demograafilised trendid, mis viivad seda keelt kasutava populatsiooni kaheksandisele, on meile uuteks väljakutseteks. Välja on töötatud riiklikud strateegiad eesti keele jätkuva elujõulisuse kindlustamiseks. Usun, lugupeetud külalised, et teile pakub huvi nendega tutvuda, nagu ka saada informatsiooni eesti keele kasutusala laienemise kohta nt Euroopa Liidu ametliku keelena, keelena, mille vastu tekib huvi järjest rohkemates maailma ülikoolides, keelena, mida riigi toel õpivad Eesti muudest rahvustest elanikud, et saavutada eesti keelt emakeelena valdajatega võrdne konkurentsivõime kõigis elusektoreis ja kõigil riikluse tasandil.

Mul on olnud juba esmaseid tõiseid kontakte suhteliselt hiljuti sündinud Eesti Regionaal- ja Vähemuskeelte Liiduga, kellele käesolev seminar on esimesi suuremaid üritusi. On olnud heameel kuulda, et see liit on leidnud mõistmist vastava üle-euroopalise föderatsiooni poolt ja võetud vastu selle liikmeskonda. Mida tihedam ja mitmekesisem on piirideülene koostöö mitte ainult riikide, vaid ka kodanikuühenduste vahel, seda adekvaatsemast infolevikust, seda paremast üksteisemõistmisest ja seda stabiilsemaist arenguist Euroopas saame me rääkida – Euroopas, mis pole mitte ainult riikide, vaid ka rahvaste ja regioonide ühiskodu.

Mu töökoha nõupidamisruumi seinal on maal, mis kujutab mitmete eri kultuuride ja religioonide tunnustega inimesi Tallinna ajaloolist vanalinna meenutaval taustal. Üksteisega aktiivselt suheldes, ägedalt žestikuleerides on nad ehitamas midagi, millest näib tulevat torn. Tegemist on variatsiooniga hästitatud piiblliloost Paabeli torni ehitamise kohta. Paabeli torni ehitamine teatavasti ei õnnestunud, sest Jehoova segas inimeste keeled ära. Tegelikult on ju tore, et Jehoova ei lasknud tekkida ühel ja ainsal kogu maailmas kõneldaval keelel, see oleks igav. Selle asemel on meile antud kaks head asja: võimalus peegeldada maailma mitmete keelte kaudu ja võime hea tahte korral üksteist mõista keelte erinevusele vaatamata. Soovin teile, soovin meile kõigile edu nende võimaluste realiseerimisel nii sellel seminaril kui edaspidi.

Täna tähelepanu eest.